

Status forløbsprogrammer 2022

Statussen giver et indblik i udviklingen af forløbsprogrammer i Ishøj Kommune

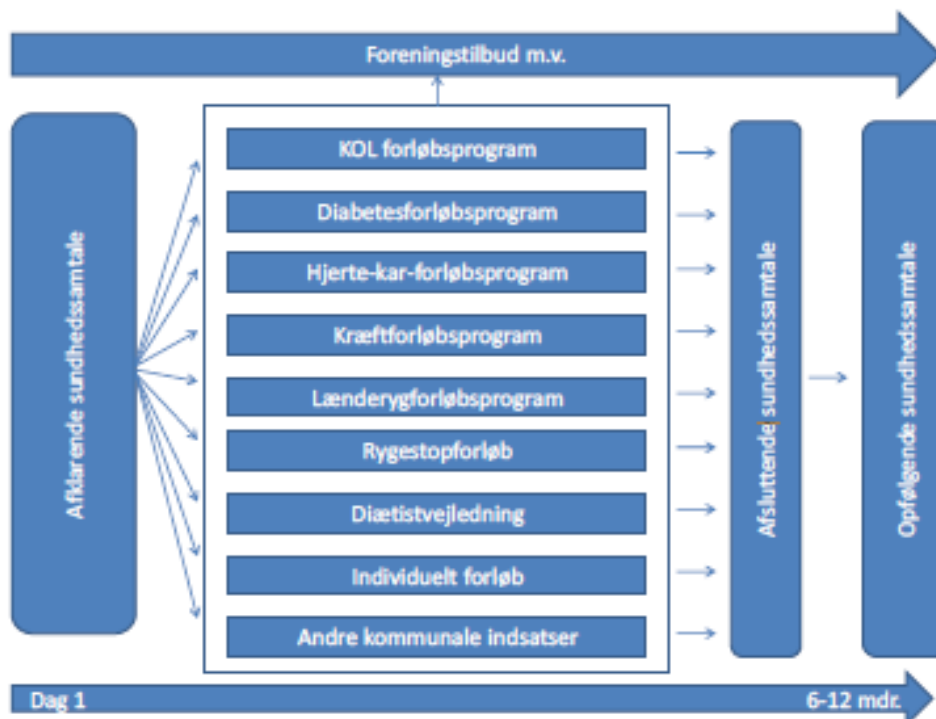
Formål med forløbsprogrammer

Sundhedsstyrelsen definerede i 2008 kommunale forløbsprogrammer for kronisk syge. Målet med forløbsprogrammerne er at højne kvaliteten af indsatserne i kommunerne til kronisk syge samt sikre hensigtsmæssig udnyttelse af kommunens ressourcer.

Ishøj Kommune har jf. sundhedsloven § 119 ansvaret for at skabe rammer for en sund levevis og etablere forebyggende tilbud til borgerne.

Ishøj Kommune tilbyder forløbsprogrammer indenfor lænde/ryg, KOL, diabetes, cancer og hjertesygdomme. Forløbene varetages af sundhedskonsulenter og terapeuter fra Forebyggelse og Rehabilitering. Ishøj Kommune samarbejder med Albertslund Kommune om forløb for borgere med hjertesygdomme. Lænde/ryg forløbsprogrammet varetages af terapeuter i genoptræningen og er derfor ikke med i statistikken for forløbsprogrammerne.

Nedenstående figur viser borgerens vej gennem et forløb i sundhedscenteret.

Udover de af Sundhedsstyrelsen definerede forløbsprogrammer tilbyder Ishøj Kommune ernæringsvejledning til borgere med prædiabetes samt rygestopforløb. Rygestopforløbene foregår i samarbejde med andre kommuner på Vestegnen og Stoplinien.

Forløbsprogrammerne

Når sundhedskonsulenterne modtager en henvisning, ringes borger op, og der aftales dato for den afklarende samtale. Borgernes sundhedsforløb bliver planlagt ud fra borgerens individuelle behov, og de forskellige forløbsprogrammer er bygget forskelligt op.

Efter endt forløb bliver borgeren tilbudt en afsluttende samtale, og 2-3 måneder efter den afsluttende samtale tilbydes en telefonisk opfølgende samtale.

Mange borgere har glæde af at deltage på holdundervisning, hvor de møder andre, der lever med lignende udfordringer i forhold til deres kroniske sygdom, mens nogle borgere har større glæde og effekt af individuelle samtaler med en sundhedskonsulent. Der kan være forskellige årsager til, at borgerne ikke har mulighed for at benytte sig af holdundervisningen, fx psykiske udfordringer eller sprogbarrierer. Til sidstnævnte ydes tolkebistand.

Rygestop

Sundhedskonsulenterne afholder ca. 4 rygestophold årligt. Der leveres både holdforløb og individuelle vejledninger til borgerne. Borgere der får individuelle forløb, er borgere som ikke har mulighed for at deltage på hold, fx grundet psykiske udfordringer eller sprogbarriere. I 2022 deltog 17 deltagere på holdforløb og 11 deltagere fik individuel vejledning.

Ishøj Kommune indgår i et samarbejde med andre Vestegnskommuner der hedder "Klar Livet - uden røg og rusmidler". Det er her muligt for Ishøj Kommune at tage borgere fra andre kommuner med på vores hold, ligesom det er muligt for borgere i Ishøj kommune at deltage på hold i andre kommuner i netværket.

Antal henvisninger til § 119 forløbsprogrammer og rygestop i Cura

Forløbsprogrammerne har over de sidste år været under stor udvikling. Der er kommet et større fokus på forløbsprogrammerne og dertil også flere henvisninger til de forskellige forløb.

Udvikling i antal henvendelser:

I 2019: 158 relevante henvisninger.

I 2020: 165 relevante henvisninger.

I 2021: 187 relevante henvisninger.

I 2022: 293 relevante henvisninger

Det er en stigning fra 2021 til 2022 på 36%. Fra 2019 til 2022 ser vi en stigning på 46%.

Sundhedskonsulenterne modtager også henvisninger til blandt andet mindfulness, overvægt og stress. Ydelser som sundhedskonsulenterne og Ishøj Kommune ikke tilbyder og, hvor sundhedskonsulenterne enten guider borgerne videre til den hjælp, de har behov for eller tager kontakt til egen læge for formidling af, hvad forløbsprogrammerne indeholder og tilbyder.

Borgere der henvises med prædiabetes

Sundhedskonsulenterne tilbyder ernæringsvejledning for borgere med prædiabetes. Formålet er at forbygge eller udsætte, at borgerne udvikler diabetes 2.

Prædiabetes defineres som borgere med forhøjet HbA1c (langtidsblodsukker) mellem 42-47 mmol/mol (Videncenter for diabetes, 2022).

For at borgere med prædiabetes kan få et forløb hos en sundhedskonsulent kræver det, at langtidsblodsukkeret er på mere end 42 mmol/mol sammen med mindst én af nedenstående risikofaktorer:

- Dyslipidæmi (fx forstyrrelser i kolesterol)
- Hjertekarsygdomme
- PCOS
- Familiær disposition
- Tidligere graviditetsdiabetes
- Forhøjet blodtryk
- BMI mellem 26-39

Henvisninger

Det kræver lægehenvi sning at deltage på forløbsprogrammerne. Sundhedskonsulenterne modtager henvendelser fra flere forskellige instanser. Hvis en borger ikke henvises fra praktiserende læge eller hospitalet, hjælper sundhedskonsulenterne borgeren med at rekvirere henvi sning fra den praktiserende læge. Henvisninger kan, udover praktiserende læge og sygehus, komme fra fx hjemmeplejen, genoptræningscenteret, jobcenteret, hjemmevejledere mm. Borgere har også mulighed for selv at henvende sig. Selvhenvendelser kan fx være borgere, der enten har set annonce for et forløbsprogram i Syd kysten, postkort eller har hørt det omtalt i omgangskredsen.

Erfaringer og perspektiv

I løbet af 2022 er der set en stor stigning i henvisninger af borgere til forløbsprogrammer og rygestop. En stigning på 36 % fra 2021 og en stigning på 46% fra 2019. Dette har givet flere arbejdsopgaver til sundhedskonsulenterne og betyder, at borgerne kommer til at vente længere tid på at blive kontaktet af sundhedskonsulenterne og venter op til 6 uger på at komme til en afklarende samtale.

2022 var også året hvor Ishøj Kommune blev en del af et pilotprojekt med at anvende PRO til diabetesborgere. PRO (Patient rapporterede oplevelser) er et spørgeskema, der anvendes til sundhedssamtaler ved forskellige sygdomme. Borgerne skal udfylde spørgeskemaet om deres fysiske og mentale helbred før den afklarende samtale. På den baggrund får fagpersonen en fortolket visning af borgerens svar, hvor områderne bliver markeret med rød, gul eller grøn alt

efter, hvor borgeren oplever sig udfordret. Dette giver fagpersonen et overblik over, hvad borger har behov for at tale om og kan være et redskab til at dokumentere effekten af indsatserne med udgangspunkt i den enkelte borger.

Ultimo 2023 vil Ishøj Kommune sammen med mange andre kommuner skulle anvende det eksisterende K-PRO (Kommunal PRO), som skal anvendes på flere områder, blandt andet KOL, cancer og hjertesygdomme. Indtil videre bruges PRO kun på diabetesområdet i Ishøj Kommune.

Der kan være et potentiale i at udvikle den måde forløbsprogrammerne afholdes på. Fx afholdes der ikke hold på andet sprog end dansk. En rapport viser, at følelsen af socialt tilhørsforhold og evne til at etablere relationer, er en beskyttende faktor for den mentale sundhed (Sundhedsstyrelsen, 2018). Det vurderes deraf, at det kan have betydning for de deltagere, som har sprogbarriere, at de ikke har mulighed for at møde andre borgere i samme situation og gøre noget meningsfuldt sammen.

Som tidligere beskrevet kommer der også henvisninger til overvægt, hvor kommunen, foruden prædiabetes, ikke har et tilbud. Sundhedsstyrelsen udgav i 2021 nye anbefalinger for tilbud til børn og voksne med svær overvægt. Anbefalingerne er målrettet kommuner, der ønsker at kvalificere deres indsats på området (Sundhedsstyrelsen, 2021). I sundhedsprofilen fra 2021 beskrives, at 35 % af Ishøjs befolkning er moderat overvægtige, mens 25% er svært overvægtige, og tallet er stødt stigende. Svær overvægt udgør en risiko for borgerens fysiske helbred men kan også have stor betydning for den mentale sundhed, livskvalitet og trivsel. Derfor kunne der være perspektiv i at tænke en indsats ind i det sundhedsfremmende arbejde. Derudover er det erfaringen fra deltagelse på rehabiliteringsmøder i regi af jobcenteret, at der er et behov for sådanne tilbud.

Hvis du vil læse mere:

- Sundhedsstyrelsen, 2021, *"Livsstilsintervention ved svær overvægt. Anbefalinger for tilbud til børn og voksne"*
- Sundhedsstyrelsen, 2018, *Forebyggelsespakke Mental Sundhed*
- Videnscenter for Diabetes, 2022,
https://videnscenterfordiabetes.dk/viden-om-diabetes/type-2-diabetes/hvad-er-type-2-diabetes/praediabetes?utm_campaign=googleads&utm_medium=ad&utm_source=google